

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gl., za pol leta 8 gl. za četrt leta 4 gl. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gl., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dožele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gl. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gl. — Za oznanila se plačuje od četirihopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat, in 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari, je v „Narodnej tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Pred Carigrad.

V vsej zgodovini pač menda nij nobene primere, da bi se jedna sama država, in še ta gnjila Turčija, tako iz vse Evrope norčevala, kakor se sultanova zdaj. Združena Evropa, sicer v orožji grozno štrleča, rekla je na berlinskem kongresu: takole mora biti. Turčija, potrta in tepena, pa ne hče da bi izpolnila evropski ukaz, ona kljubuje vsej Evropi. Da bi jo Evropa prisilila, zbrala je tako mogočno floto pred Utinjem, ki bi lahko v kratkem hipu uničila največje ladijske armade, ki so se kedaj na morji borile. Ali Turčija je ostala tudi temu žuganju nasproti trdovratna. Nij se udala. Evropa bi morala zdaj z dejanjem storiti, kar je prej z besedo žugala. Ali videti je, da Evropa ne ve kje in kako bi ježa Turčijo prijala.

Temu nasproti piše angleški list „Spectator“, sledeči dober nasvet: „Kar mora Evropa zdaj storiti, je to, da izjavi, da je vsled sultanovega ustavljanja berlinski dogovor odpravljen in da je San-štefanski dogovor zopet oživel. Če Evropa tega poslednjega dogovora ne hče, ki je za Jugoslovane in za Anglijo ugoden, za Avstrijo pa nepripraven (?) potem mora Evropa berlinski dogovor kljub sultanu izvršiti. Od Avstrije bi bilo naravnost brezumno, pustiti, da berlinski dogovor izumre tako, da ne da Črnogorcem in Grkom obljubljenega, kajti Avstrija je dobila za svoje soglasovanje k berlinskemu dogovoru dve veliki provinciji, katerih je jedna najbogatejša v naravnih pripomočkih v Evropi. Ali tudi od drugih vlad bila bi velika nezvestoba, ko bi zapustile Črno goro in Grecijo. Blaznost bi bila še dalje mučiti se z Utinjem. Sul-

tanu je treba dopovedati, da se mora berlinski dogovor cel in popolnem izvršiti ter precej. Če se bode branil to storiti do nečega določenega dne, naj bi se to smatralo kot vojna napoved in naj bi takoj precej vse flote šle pred Carigrad!“

Tako energično postopanje nasvetuje Gladstonov list, a nek telegram iz Londona uže tudi poroča, da je angleški ministerski svet studiral v zadnji seji dne 1. oktobra na zemljevidih turška utrjenja na Dardanelih, skozi katere drži pot pred Carigrad. Torej se zdi, da hoče Anglija vendar le čast svojo in evropsko rešiti in bika za rogove prijeti, kar bode gotovo več izdalo, nego, da se še dalje samo vpije nanj.

To se ve da naši nemški judovski časniki, kakor tudi sebični angleški konservativci to imenujejo „Gladstonovo sentimentalno norost.“ Tem ljudem je vsa pravica in doslednost „sentimentalna“ in vsa energija za ideje jim je blaznost ali „norost“. Posebno pa tačas, kadar gre na korist Slovanom. Ko bi šlo tukaj morda za kake slobodščine judom, potlej bi brez dvombe baš ti listi vsi protivno vpili in klicali vso Evropo na pomaganje in na strogo postopanje pred Carigrad.

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 4. oktobra.

Nekateri dunajski listi, mej temi „N. Fr. Pr.“, so bili v soboto popoldne konfiscirani, ker so prinesli resolucije ustavovernega shoda ali „parteitaga“ v Karlovih varih na Češkem. V njih Herbst napoveduje osorno vojsko Taaffejevemu ministerstvu.

Dunajsko mesto, ki ima vse svoje bogatstvo in svoje dohodke zahvaliti se provincijam, tudi slovanskim, iz katerih denar teče na Dunaj, čuti tudi potrebo v sebi, demonstrirati proti vladi in proti „Slavizmu“. Dunajski mestni odborniki hočejo pozvati ustavoverce, ki bodo naredili občeavstrijski „parteitag“, naj ga naredé na Dunaji, kjer jih hoče občina pozdraviti. — Pri nas se včasih občine nijso smele v politiko vtikati, ali Nemcem je vse dovoljeno.

Uradna „Wiener Ztg.“ sklicuje s cesarskim pismom delegacije na 19. okt. v Budapesto. — Drug cesarski patent sklicuje spodnje avstrijski deželni zbor, da dovoli kredit za elementarne škode.

Za predsednika višje sodnije na Moravskem je bil 1. okt. imenovan ministerjalni svetovalec Edelman, mož, ki ne spada baje k nobeni politični stranki. — Tacih predsednikov bi tudi pri družih sodiščih treba bilo, ki nijso strankarji...

V peštanskem drž. zboru je dne 2. t. m. minister Tisza odgovarjal na interpelacijo Madaraszovo glede evropske demonstracije s floto. On je dejal: Turčija je slovesno obljubila, da hoče Črnej gori odstopiti ozemlja. Če prav pa Turčija teh obljub še nij izpolnila, vendar nobena vlast ne namerava vojske zoper Turčijo. Avstrijsko vnanje ministerstvo dela zmirom za ohranjenje sporazumljenja mej evropskim koncertom in v tem je ogersko ministerstvo podpira. Na albanskej obali da se ne bodo izkrcali evropski vojaki.

Soboto je Bela Grünwald interpeliral vladu o tatvinah pri upravi in o izneveranju sirotinskega denarja po Ogorskej. Dejal je, da vlada pri največ sirotinskih uradih največji nered in največja zmešnjava. Tisza je odgovarjal, da se to v celej deželi ne more trditi. Grünwald je potem še zoper njega polemizoval, a naposled je zbornica z večinom sprejela Tiszin odgovor na znanje.

Listek.

Ivan Krilov,
ruski basnar.

(Spisal po Polevem Ivan Steklasa.)

(Dalje.)

Edino možno razjasnenje njegove važnosti, edini odgovor na gori navedeno vprašanje, more biti samo to-le: V Krilovu so vsi njegovi privrženci, da pač tudi njegovi sovražniki poznavali in čuvstvovali tako mogočno silo, kakršne nij bilo v nobenem izmed njegovih prednikov na književnem polji. S to silo je zvonela vsaka beseda njegovih kratkih, lepo sestavljenih basnij, vsak obrazec, izveden v njih od pesnika-slikarja, vsak zvok njegove polnoruske kakor zlate besede, — in le ta sila nij bila nič drugega, nego narodnost, v smislu ožjem, prirojenej zvezi z rusko narodno zemljo, z rusko bitnostjo, s pojmovi, nazoni in

da pač osvedočenjem mase ruskega naroda. Čem bolj se mi zadolebmo v basne Krilove, tem bolj se osvedočujemo o njihovej nedvojbeni, skoraj sorodnej podobnosti z onimi plovci narodne modrosti, ki se izražujejo v narodu v sliki, izrek, poslovic, zagonetek. Govoreči o tej strani Krilovske basne, mora se tukaj o njej navesti znamenita ocena, katera je bila uvrščena od akademika Grota v njegovej razpravi „Literaturnoj žizni Krilova“; on tam dokazuje, „da se je mej vsemi vrstami pesništva, prenešenih z zapada v Rusijo v 18. veku, najboljšje priljubila basna, in da nij bilo skoraj nobenega ruskega pesnika, ki ne bi bil mej ostalim pisal tudi basne. V broju neizdanih del Deržavina tiskalo se je do 25 basen. Žukovskij in Batjuškov sta se tudi bavila z basno. Vspeh Krilova je probudil velik broj novih basnarjev, ki so pa uže zdavnaj pozabljeni. Istina je, da je basna tudi v drugih literaturah privabila mnogo pisateljev, posebno odkar jo je Lafonten tako lepo obdelal; ven-

dar pa je nijso nikjer tako njegovali, kakor v Rusiji, ter nij imela nikjer tako globocega narodnega značenja. Izmed vseh vrst narodnega pesništva v ruskej literaturi je do tega časa postala samo basna po zaslugi Krilovej v polnej meri organ narodnosti i po duhu i po jeziku. Vzrok temu pojavu treba iskati v tem, da basna odgovarja i po bitnosti svoje i po obliki posebno svojstvom narodnega duha. V njej se mora posebno praktično smisel in prostodušna bistroumnost ter zadovoljnost razjasniti s pričami in poslovicami, katerih ima ruski narod v tolikej obilnosti. Da se je pa Krilov do 40. leta zdržal pisanja umetnih basen, more se razjasniti samo njegovim silnim satiričnim talentom, ki si je dolgo iskal bolj svobodnega in odkritega izraza.* Le to

*) Vigel v svojih Vospominaniah prav umestno in bistroumno radi tega spominja, „da se je tudi on, kakor istočni pesniki, katerim samovlast nij mogla talenta zadušiti, ali se nijso usudili istino javno govoriti, odvažil dati svojim jasnim mislim, vernim opažanjem oblik apologa.“

*) Glej št. 224 „Slov. Naroda“.

Vnanje države.

Dne 2. t. m. je izdal papež okrožnico, s katero določuje praznik slovanskih apostolov sv. Cirila in Metoda za praznik vsega katoliškega sveta ter je potrdil od papeža Pija IX. odkazani dan praznika v dan 5. julija. Okrožnica spominja na dotične prošnje in adrese več škofov pri vatikanskem koncilu, kaže na spremenjeno politično položeno več slovanskih dežel, pripoveduje zgodovino obeh svetnikov ter njihovo apostolstvo v Bosni, Hercegovini, Bolgariji, Srbiji, Galiciji in Rusiji, ter omenja skrbi papežev za slovanske dežele. Koncem se papež zahvaljuje, da mu je prilika dana, slovanskim deželam dokazati svojo očetovsko naklonjenost.

Izpred **Ulcinja** se denes ne glasi nič novega. Pod katerimi pogoji hoče Turčija to mesto predati Črnogorcem, to smo omenjali zadnjič in se denes potrjuje. Turčija zahteva status quo iztočno od Skadarskega jezera, dva meseca za rešenje grškega in tri mesece za rešenje armenijskega vprašanja. V Ulcinju še nadalje prihajajo Albanci. Ruska ladija „Gemčuk“ je odjadrala pred albanske obale na ogledavanje.

Črnogorske oblastnijske so ukazale albanskim trgovcem v Cetinju in Rieki, da zapro svoje prodajalnice in da otidejo domov.

O **Irskih** stvarih piše anglešk velik list iz Dublina dne 28. p. m.: V Killenademi je bil zadnje nedelje velik irski shod, pri katerem je parlamentni član O'Connor predlagal sledeče resolucije, katere so ljudje jednoglasno sprejeli: Zbrani prebivalci grofije Galwayske na javnem taboru protestujemo zoper strahopetna in neustavna pretenja izhajajoča baje od vlade ter pozivljemo svoje rojake doma in na tujem, naj onim pretenjem mirno a trdno nasproti stopajo; javno izjavljamo, da bomo krepko odbili vsak poskus, ki bi meril na to, da bi se nam vzela ustavna pravica na taborih zahtevati uničenja grofskega tiranstva. Posestniki na Irskem so dokazali se svojim krivičnim ravnanjem, da so sovražni najboljšim deželnim interesom, ter obsojamo ves zdanji zemljiški sistem zahtevajoč od vsacega pravičnega moža, da pomaga vreči to monstrozno krivico. Nadalje izjavljamo za svojega sovražnika pred Bogom in ljudmi vsacega, kdor najeme tako posestvo, s katerega je bil kdo drug izpoden.

Angleška vlada je razpisala 10.000 gld. darila za onega, ki bi prijel morilca Mounthmorrisa ter pomiloštuje vse sokrivce, če jej naznanijo zločinca.

Dopisi.

Iz Ptujja 3. oktobra. [Izv. dop.] Po našem mestu razpošilja se ravnokar sledeči poziv v nemškem jeziku: „Someščanje! Podpisani vabijo vse somišljenike k volitvi državnega poslanca za mesta in trge 6. t. m. ter da dajo svoje glase g. Francu Bindlechnerju,

posestniku in meščanu, odborniku okrajnega zastopa v Mariboru ter udu trgovinske in obrtnijske zbornice v Gradci itd. Gospod Franc Bindlechnerjevo geslo je: enakopravnost vseh narodov pred postavo, mejtem ko je nasprotni kandidat g. dr. Schmiderer, kakor se je pri volilnem shodu 22. sept. t. l. sam izrazil „Hammer oder Ambos“ na svojo zastavo zapisal. Možu z enacim geslom je svoboda gospodstvo, napredek sužnost vseh drugače mislečih. Gosp. Franc Bindlechner bode tudi kot odbornik ter 12 letni ud kupčijske in obrtnijske zbornice pri posvetovanju zelo važne obrtnijske postave gotovo najbolje korist obrtnijskega stanu zastopal. V Ptujju dne 1. oktobra 1880. Andrej Jurca, Josef Ornig, dr. Alojs Gregorič, Ferdinand Raisp, Simon Maier, Martin Kaiser, Janez Heller, Josef Hlubek, Janez Kolarič, Rihard Starkl.“

To naj bode v izpodbujo volilcem v Mariboru, Slovenskej Bistrici, Slovenskem Gradcu, Ormoži, Središči itd. Podpisani so na tem pozivu meščanje, kateri plačujejo mnogo davka in katerim je na blagru meščanov v istini mar. Posnemajte jih torej vsi drugi in volite 6. t. m. g. Franc Bindlechnerja!

Iz Maribora 2. okt. [Izv. dop.] Jeden izmed treh kandidatov nemško-liberalne stranke, g. Wiesthaler, urednik „Marburger Ztg.“, izjavlja denes v svojem listu, da odstopi od svoje kandidature. — Najbrž bode Reuter, če prav nerad, isto storil, ker „liberalni“ Nemci so se začeli uže silno bati, da bi vendar le Bindlechner mogel zmagati, česar od kraja verjeti niso mogli. Sicer pa Wiesthalerjeva kandidatura nij bila nikoli prav resna. Mož je materialno premalo neodvisen, da bi mogel v Mariboru večino dobiti. Zarad tega g. Schmidererju gotovo nij bilo težko tega tekmece znebiti se. Kot govornik v delavskih društvih in kot občudovalec Švajcarskih razmer (mož je živel nekaj časa v Švajci, in vsled tega zdaj fantazira, da bi švajcarske institucije mogel tudi v monarhično Avstrijo prenesti) ima Wiesthaler pač v delavskih krogih nekaj vpliva, ali, na žalost mu, ti krogi po naši „liberalnej“ ustavi nemajo volilne pravice.

Iz Roža na Koroškem 30. sept. [Izv. dop.] Večkrat se je v slovenskih novinah, zlasti v „Slovenskem Narodu“ naglašalo, kako koristne v narodnem in v gospodarskem oziru so posojilnice in založnice. To se tudi pri nas izkazuje.

V nedeljo 26. septembra je bil občni zbor Št. Jakopske kmetijske posojilnice, katero

so leta 1872 slovenski rodoljubi ustanovili. Pod predsedništvom posestnika in trgovca Josipa Šusterja se je zbralo okolo dve sto udov, kateri so vsaj tri sto udov zastopali; lepo število, če premislimo, da je vseh udov nekaj čez štiri sto. Vidi se, kako živo se naši kmetje za to dobrodelno napravo zanimajo. Ljudij je bilo mej njimi vsake starosti in obogajega spola služabnih in posestnikov, rokodelcev v fužinah in tudi možev drugih stanov. Na dnevnem redu je bilo: I. poročilo tajnikovo o letnem delovanju in napredovanju priljubljene slovenske posojilne naprave; II. volitev pregledovalcev letošnjega računa in novega odbora, ker je staremu po pravilih po dveletnem poslovanju čas potekel; III. Ponižanje odstotkov ali procentov na posojila, na vložine in nadvložine posameznih udov in IV. Raznoteri pogovori in posvetovanja o tem kar bi k razvitku posojilnice še bolj pripomoglo. Vse se je vršilo v najlepšem redu, sklepalo jednoglasno, ker je nasprotna proba ali skušnja pri vsakej točki pokazala. Ker si pridržujem prihodnjič na drobno poročati o obnem letnem zboru št. Jakopske posojilnice, omenjam za sedaj samo sledeče: naša posojilnica se je osnovala pozne jeseni leta 1872 na podlagi slovenskih pravil in s slovenskim poslovnim ali službenim jezikom. Duša tej imenitnej in neizmerno koristnej denarne naprave je od prvega začetka dosedaj visokočislani in mnogozasluženi gospod Knaflič, poprej Št. Jakobski kaplan sedaj župnik sosedne Loške fare. Kdor razmere pozna, mora z veseljem pritrditi, da bi posojilnica brez njegove pomoči in marljivosti nikdar ne bila dosegla tako lepega razvitka in razcvetanja. Bog ga ohrani še mnogaja leta!

Letošnji denarni promet se je povzdignil ali povečal od 154.762 gld. lanskega leta blizu na 180.000 gld.; novih udov je pristopilo minolega društvenega leta 78, vseh pa je imela posojilnica od začetka do sedaj 548 udov. Resnično lepo število ne samo udov, ampak tudi premetenega denarja, če se pomisli, da je posojilnica kmetijska, da so njeni udi skoro sami mali posestniki, hlapci in dekle, rokodelci in delavci vsake vrste. Šent Jakopska posojilnica slovi sedaj po celem Rožnem dolini njeni udje se nahajajo celo blizu Celovca in Belaka; njene bukvice, čeravno družba še nij registrirana, imajo tak kredit, da jih trgovci v popolnem denarnem znesku v zalogo jemajo in blago ali denarje posojajo. Za sedaj o tem dovolj, prihodnjič obširno in nadrobno poročilo.

nadvladujoče svojstvo njegovega duha dalo je tudi basnam njegovim neko posebno značenje. Kako hitro se je pokazalo, da je njemu mogoče edino v obliki basne popolnoma vspešno zediniti svoj umetniški talent z globoko satiričnim umom, zatorej jo je pa tudi pred vsemi drugimi oblikami pesništva najbolj negoval. Izmed vseh ruskih pisateljev zedinili so se v višje meri samo v Krilovu oni uveti, ki morejo podati basni pravo vrednost. Pri drugih pisateljih je basna večidel le slovesna igrača; njemu pa je ona — delo, polno življenja in značenja.*)

Malo dalje, trudeč se opisati literaturno delovanje Krilova prispodoblja ga z delovanjem drugih znamenitih pisateljev ruskih posebnost Lomonosova in Karamzina, pripoveda akademik Grot sledeče:

„... Krilov se je odrekel v svoji mladosti, kakor Karamzin čestoljubju, koristi in

bahariji; v mladosti je maril največ za duševno blago ter se je z vsem žarom trudil, da si prisvoji znanja.“ ... Ker mladi Krilov nij bil pravilno obrazovan, pograbil je hlastno za knjigami, da se upozna z znamenitejšimi pojavi evropske literature. O le tej ranej njegovej načitanosti svedoče vsi njegovi mladeniški proizvodi: Sumarokov, Deržavin, Karamzin — vsi so bili več ali manje samouki; Krilov pa je bil mej vsemi še najbolj. V teh letih ko je Lomonosov začel še le učiti se v Spaskih šolah, bil je Krilov uže pisatelj, pokazavši znamenito duševno zrelost. On je imel pred Lomonosom in Karamzinom veliko prednost, preživeti svoja mlada leta pri svoji skrbilivej materi, in ta prednost je bila nenavadno plodotvorna za njegovo bodočnost. Skoraj sovrstnik Karamzinov šel je vendar popolnoma svojim potom, ter je postal kakor smo videli njegov protivnik: njihovo razliko v mišljenju pa je podpiralo še bolj različno poprišče njihne

delavnosti; jeden je bil pisatelj moskovski, drugi petrogradski: posebnega roda antagonizem, ki se je tedaj prvič pokazal v ruske literature. Zanimiva fakta predstavlja historija ruske umstvene delavnosti. Nova perijoda njena se je začela v Petrogradu, v delih pitomca evropske nauke, akademika Lomonosova. Petdeset let kasneje je postala Moskva popriščem mladega Karamzina, ki je razširjal v ruske literature zapadno evropske elemente daljnega razvitka, a protivnik njegov, Krilov, ki se je obziral samo na narodni duh ruski dela pa v Petrogradu. Boraveč v svojem prvem detinstvu na Uralu a kasneje v enej izmed volgskih gubernij, zajemal je Krilov prvo umstveno naobrazenje v svoji domovini, iz iste zakladnice kakor Lomonosov; narodno življenje in narodni jezik je postal za oba dva izvor dragocenega znanja in obrazov za bodoče njihno delovanje.“

*) K. Grot. Literaturn. žizn Krilova; st. 17—18.

Z Dunaja 1. okt. [Izv. dop.] (Iz dunajskega vseučilišča.) V bivšem šolskem tečaju bilo je na dunajskem vseučilišču vpisano 3896 slušateljev. Od teh je bilo 172 bogoslovcev (153 rednih in 19 izvenrednih); na pravno-političnem oddelku je bilo 1918 pravoslovcev (1759 rednih, 159 izvenrednih); na medicinsko-kirurški oddelku je bilo 991 slušateljev (827 rednih, 164 izvenrednih); na modroslovskem oddelku je bilo 566 slušateljev (539 rednih in 127 izvenrednih). Lekarničarjev je bilo 149. Po domovini se razdeli tako: 2801 je bilo Cislajtancev, 834 iz ogerskih dežel, 261 tujcemcev. Nižjeavstrijev je bilo 850, Moravcev 584, iz Češke 439, iz Galicije 250, iz Šlezije 124, iz Gornjega Avstrijskega 119, Kranjske 82, Dalmacije 52, Bukovine 48, Štajerske 47, Tirolske 46, Tržaške 45, Koroške 38, Salburške 25, Istre 24, Goriške i Gradiške 18, iz Predarlškega 10. Izmej Translajtancev je bilo 604 Magjarov, 134 Sedmogračanov, 49 Hrvatov, 46 Slavoncev in 1 iz Vojaške granice. Tujcev je bilo: iz Nemčije 38, iz Rumunske 44, iz Srbije 33, 21 Rusov, 18 Lahov, 16 Švajcarjev, 12 Angležev, 10 Turkov, 9 Francozov, 6 Bolgarov, 5 Grkov, 3 Španjci, 2 Belgijčani in 1 Holanec. Iz Amerike jih je bilo 40, iz Azije 2, iz Afrike je bil jeden. Na vsem svetu nima nobeno vseučilišče toliko različnih narodnostij, veroizpovedanj, dežel in delov sveta zastopanih kakor dunajsko.

Domače stvari.

— (Ljubljanski „Sokol“ in njegov starosta.) Zadnjo soboto večer o priliki godu g. Franja Ravniharja, staroste „Sokolovega“, priredili so „Sokoli“ združeni s čitalniškimi pevci njemu na čast baklado in podoknico pred njegovim stanovanjem v špitalskih ulicah. Pevci so tu zapeli pod vodstvom g. Valente tri pesni. Mej petjem se je prižigal bengališki ogenj. Po završeni podoknici so se pevci in „Sokoli“ zbrali v gostilni „bierhalle“ na sv. Petra predmestju v ozaljšani vrtnej dvorani. Ko je tja prišel starosta „Sokolov“ g. Ravnihar, bil je pozdravljen z burnimi klici. Dvorana je bila natlačeno polna. Podstarosta g. S. Nolli je razložil namen tega „Sokolovega“ jour fixa. G. Hlavka je omenjal razvoja „Sokolovega“, ter zaslug g. staroste za to slovensko društvo. G. Ravnihar zahvaljuje se za toliko izkazano čast napil je „Sokolovim“ članom, ki z redko navdušenostjo pospešujejo narodno stvar. Izrekel je veselje da se je posrečilo bratski združiti „Sokole“ in čitalniške pevce. Za tem so vrstile pesni in napitnice.

— (Iz Ljubljane) so imele zadnje dni nemške novine, „Triester Ztg.“ in dunajske, dopise, v katerih se naš najmlajši nemški tarski žurnalst, Konškov sin, vreden učenec Hansa Krausa, jezi nad potovanjem deželnega predsednika Winklerja po Kranjskem in nad „Laib. Ztg.“, ki je rekla, da naše ljudstvo tudi zaradi tega W. pozdravlja tako navdušeno, ker je on prvi deželni predsednik, ki zna z narodom slovenski govoriti. „Saj so bili uže tudi prej predsedniki v deželi, ki so slovenski znali.“ Znali, ali kakó! Vse dozdane deželne predsednike je namreč prof. Konšek slovenščine učil, a nobenega naučil; zato so pa tudi otovrjeli znali, da si nobeden govoriti nij upal, tudi, ko bi uže ne bili imeli vsi onega animoznega čuta do našega jezika, ki ga navadno preziramo imenujemo in ki rad izvira iz polovičnega poznanja. Ars non habet osorem nisi ignorantem. Če hoče torej sin za očeta reklamo delati z znanjem slovenščine prejšnjih naših

deželnih predsednikov, slabo mu je pošlo od rok: Bolje bi sin storil, ko bi očetu, kot plačanemu translatorju za slovenske razglase pri deželni vladi, pri prestavah malo pomagal, da bi bile menj v barbarski slovenščini proglasevane, kakor so nekatere.

— (Vojaki v Ljubljano.) V soboto večer je prišel iz Bosne preko Zagreba prvi oddelek vojakov 26. peš-polka veliki knez Mihael tukaj v Ljubljano. Na kolodvoru so jih sprejeli veterani in precejšnja množica občinstva.

— (Tatvina.) Poročali smo uže, da je bilo pri tukajšnjem zdravniku in sanitarnem svetovalcu dr. Stöcklu mnogo srebrnine, zlatnine itd. pokradene. Kakor beremo v drugih novinah ceni dr. Stöckl škodo na 5000 gl.

— (Državni poslanec dr. Tonkli) se s sledečim pismom volilcem zahvaljuje „Sprejmite, dragi rojaki, mojo presrečno zahvalo za zaupanje, ki ste mi ga skazali s tem, da ste me izvolili dne 27. sept. z ogromno večino za svojega državnega poslanca. Odobrili ste tako moje dosedanje delovanje na narodnem in političnem polju, in to mi bo spodbuda, da se bom v prihodnjich še iskreneje potezal za Vaše vsestranske interese. In da bode moje delovanje uspešno, to Bog pomози! Z odličnim spoštovanjem Vam udani dr. Josip Tonkli.

— (Duhovenske spremembe v ljubljanski škofiji.) V bogoslovno semenišče so sprejeti gg. Glibe Andrej, Ilovski Albin, Kušar France, Marok Josip, Možina Ivan, Mrak Matija, Pokoren Jakob, Porubski Josip, Sitar Matej, Zavodnik Feliks in Fertin Ignacij; za vnanje bogoslovce gg. Demšar France, Dobnikar Janez in Sternad Janez. G. Bajec Jakob gre za kaplana v Reko na Kočevskem, Borštnar Josip, v Višnjogoro, Rozman France na Vinico, Sušnik Janez v Selca, Turk Avgust v Mengeš, Vilman Kaspar v Mirno Peč, Zaman Andrej v Semič za II., Gregori France na Breznico, Vakselj Janez v Metliko, Šmidovnik Anton v Žužemberk za II.; Piskar Janez v Šent-Lorenc na Temenici, Eržen Valentin v Škofjo Loko, Perpar France na Mirno, Smrekar Janez v Polhov Gradec, Hudovernik Janez v Begunje, Jenko Ludvik v Črnomelj za II.; Karlin Andrej v Smlednik, Šega Janez v Radeče, Štumbelj Martin v Faro pri Kostelju, Zbašnik France za namestnika v Toplo Reber; Koritnik Jakob v Senožeče, Božič Alojzij v Kamnik, Zaletel Leopold v Železnike, Mekinec France v Dol, Košmelj Janez na Dóbrovo, Brodnik Anton v Postojno, Tavčar Janez v Radovljico, Resnik Josip v Šent-Rupert, Brenc Janez v Šent-Jurij pri Kranji, Rome Josip na Vače, Brezovar Janez v Cerknico, Kuralt Janez v Šmihel pri Novem mestu, Barbo Mihael v Novomestu za vikarja; Tomažič Janez v Šentoid v Vipavo za vikarja, Andrej Pogorelec za župnika v Kolovrat. G. Lesjak, župnik v Kostanjevici, je postal duhovenski svetnik. Razpisani sta dve profesuri na tukajšnjem bogoslovnem vstavu, in sicer dogmatika, konkurs ali preskušnja zanj bode pismeno 13. jan. in 14. jan. 1881 ustmeno; pastoral ali pastirstvo s pedagogiko, in preskušnja pisma 20. jan. in ustna 21. jan. prihodnjega leta.

— (Premembe pri učiteljstvu na Kranjskem) Začasno so umeščeni: g. Maks Strojjan, spraš. učit. kand., v Zalogu pri Komendu; gđč. Julijana Gula, na novo šolo v Dovskem pri Dolu; gđč. Jožefa Kronabetvogel, v Nevljah pri Kamniku. — G. Kristijan Engel-

man, v Suhorji, gre v Stari trg p. P. in III. učitelj v Semiču, g. France Kenda v Suhorje; g. Janez Lokar pride iz Starega trga p. P. za IV. učitelja v Črnomelj začasno. — G. Armin Gradišnik, dosihdob III. sedaj II. učitelj v Senožečah; gđč. Renzenberg, iz Vipave v Postojno (IV. učit.), v Vipavo pride za učiteljico abs. kand. gđč. Pfeifer; g. Zaman iz Ternovega v Sp. Žemon; v Ternovo abs. kand. J. Korn; gđč. Negovetič iz Postojne v Knežak; g. Strehovec, pomož. učitelj v Studenem v Vrabče, a g. Likar, pom. učitelj v Knežaku, v Ostrožno brdo. G. J. Punčuh je postal definitivni na svojej dosed. službi v Colu. — G. J. Pavlin, iz Waldherr. zavoda za podučitelja na II. mestno šolo. G. P. Cebin, iz Iga na Dobrovo, g. Anton Junec, iz Dobrave p. Kropi k sv. Kocijanu; g. Jakob Osterman, v Kočevsko reko (Rieg); g. Pavel Borstnik, iz Reke v Banjaloko. G. Adalbert Ribnikar, stalni nadučitelj v Sp. Logatcu; a g. Janez Kermavnar, prvi učitelj v Zgor. Logatcu (stalno). G. Jarnej Stamcar, iz Velesovega na Gorenjskem v Črni Verh p. Logatcu Abs. učit. kand. g. Janez Mestl, je postal učitelj v Waldherr. zavodu in g. Friderik Kaucky, v steklarni pri Kočevji. — G. Jeglič, iz Gorij na Dovje. Gđč. I. Ihan, iz Begunj v Gorje (na drugo službo). G. Dolinar, iz Žabnice v Begunje. Spraš. učit. kand. g. J. Okoren v Lesce; g. J. Bregar je tudi dobil dekret za Radovljico.

Umrli so v Ljubljani:

V deželnej bolnici:
23. septembra: Peter Klančnik, dninar, 27 l., za oslabljenjem. — Marija Rehar, gostija, 63 l.
28. septembra: Jožef Ilovar, 23 l. — Janez Rogel, dninar, 58 l.

Loterijne srečke.

V Trstu 2. oktobra: 58. 53. 84. 11. 64.
V Lincu 2. oktobra: 65. 26. 8. 58. 52.

Zahvala.

Od žalosti upoglen zahvaljujem se v imenu vseh svojih za veliko sočutje mej boleznijo moje ljube nezabljene soproge

FANI,

za obilo vencev ter mnogobrojno udeležbo pri pogrebu.

V Ljubljani, dne 4. oktobra 1880.

(492)

Ermacora.

Njive

vilgo Korenove dade se takoj v najem. Kdor hoče kaj v najem vzeti, naj se oglasi pri hišnej gospodinjji na Poljanah št. 26 nova. (493-1)

Cirkus Kremsbser & C.

na cesar Josipovem trgu

v novo postavljenem ameriškem šatoru
denes vtorek dne 5. oktobra

velika predstava

z novim programom.

v višje ja-
halskeje umet-
nosti, izurje-
nosti konj,

v telovadbi
in s pantomi-
mami
i. t. d. i. t. d.

Kasa se odpre ob 7. uri. — Začetek ob 7. uri.
Tako tudi vse druge dni.

Predstave za otroke

so vsako soboto popoldne ob 5. uri.
Uljudno vabi k predstavi

A. Kremsbser,
vodja.

(491)

Tajcl.		Dunajska borza 4. oktobra.	
2 oktobra:		(Izvirno telegrafsko poročilo.)	
Evropa: pl. Widman	iz Ljubljane. — Kuralt	Enotni drž. dolg v bankovcih . . . 71	75 kr.
iz Zagreba. — Dr. Krek	iz Grada.	Enotni drž. dolg v srebru . . . 72	90
iz Dunaja. — Graf Attems	iz Gorice. — Bachschmid	Zlata rente . . . 87	55
Digles iz Trsta. — Kübaek	iz Dunaja.	1860 drž. posojilo . . . 130	—
Pr. Haller: Fromer,	Klöss iz Dunaja.	Akcije narodne banke . . . 823	—
		Kreditne akcije . . . 284	—
		London . . . 118	25
		Srebro . . . —	—
		Napol. . . 9	39
		C. kr. cekini . . . 5	61
		Državne marke . . . 58	15

ERNEST JEUNIKER, Ljubljana.

Odpretje kupčije.

Uljudno s tem naznanjam, da bodem z dnem 5. oktobra t. l. na tukajšnjem prostoru, dunajska cesta št. 10 nova, stara 6, čisto na novo in najboljše izbrano

kupčijo z galanterijskim, Nürnbergskim in kratkim blagom

otvoril, ter si dozuljujem prositi za mnogobrojen obisk in zagotavljam, da se hočem vedno po moči svoje truditi, da zadovoljim v vsakem oziru svojim p. n. naročnikom.

Sé spoštovanjem

Ernest Jeuniker.

V Ljubljani, meseca oktobra 1880. (484—2)

Dunajska cesta št. 10 nova, stara 6, k „Mariji pomagaj!“

Čujte, glejte in strmite!

Zbog likvidiranja nedavno na nič prišle velike tovarne za britanija-srebro odda se sledečih 47 komadov od dobrega britanija-srebra samo za gl. 6.95, komaj za samo četrti del tega, kar je delo stalo, dakle skoraj zastoni, in sicer:

- 6 kom. vrlo dobrih namiznih nožev, z ročnikom od britanija-srebra, s pravo angleškimi srebrno-jeklenimi ostrinami;
- 6 „ jako finih vilic, britanija-srebro, iz jednega kosa;
- 6 „ teških žlic za jedi od britanija-srebra;
- 12 „ žlic za kavo od britanija-srebra, najboljše kvaliteti;
- 1 masivni zajemalec za mleko od britanija-srebra;
- 1 teški zajemalec za juho od britanija-srebra;
- 6 kom. podnožnikov od britanija-srebra;
- 6 „ podstavkov, fino cizelirani;
- 1 krasna namizna svečnika od britanija-srebra;
- 2 košek za kruh, masivni, od britanija-srebra.

47 kom. Vseh teh 47 rečij je izdelano iz najfinejšega britanija-srebra, ki je na celim svetu jedina kovina, katera ostane večno bela in se od pravega srebra tudi po 30 letnem rabljenju ne more razločiti, za kar se garantuje.

Razen tega se še dobi:

- 18 britanija-srebrnih nožev, vilic in žlic po 6 komadov, vseh 18 komadov samo gl. 3.75.
- 6 takih žlic za kavo preje gl. 3.—, zdaj gl. —.60
- 1 zajemalec za juho od brit. sreb. „ „ 1.50, „ „ 1.—
- 1 „ „ mleko „ „ 1.50, „ „ 1.—
- 6 tas „ „ „ „ 5.—, „ „ 1.50
- 6 podnožnikov „ „ „ „ 4.50, „ „ 1.50
- 1 sladkornik „ „ „ „ 4.—, „ „ 1.20
- 1 par svečnikov „ „ „ „ 3.50, „ „ 1.20
- 1 „ „ večji „ „ „ „ 2.— in „ 3.—
- 1 zvonček „ „ „ „ preje gl. 4.—, zdaj gl. 1.—
- 1 kozareček za jajca „ „ „ „ —.60, „ „ —.30
- 1 solnjak in poprnjak „ „ „ „ 2.00, „ „ —.75
- 1 karafidelj za jesih olje „ „ „ „ 3.50 in „ 4.50
- 1 orožje za žveplenke za na mizo, težko, od britanija srebra, preje gl. 3.—, zdaj gl. —.9.

Priloga za kavo in čaj a gl. 2.—, 2.50, 3.—, 4.—; klešče za sladkor a kr. 35, 50, 80, gl. 1.—; sladkorniki a gl. 2.—, 2.80, 4.—; sipalniki za sladkor a kr. 25, 40, 75, 90, gl. 1.—; karafidelj za jesih olje a gl. 2.—, 4.—; škaflice za surovo maslo a kr. 75, 95, gl. 1.70, 2.80, 3.25, 4.—; in še mnogo družega blaga.

V dokaz, da moje naznanilo

nij sleparstvo,

zavežem se s tem javno, da, ako blago ne bi bilo po volji, je vzamem brez ugovora nazaj. Omenjam tudi mnogo meni priposlanih zahvalnih pisem, katera si bodem dozuljeval polagoma objavljati. — Kdor hoče tedaj dobiti dobro in solidno blago a ne slabo za svoj denar, naj se obrne samo na jedini kraj za naročnice za vse ces. kr. avstro-ogerske provincije pod naslovom:

General-Depot der I. engl. Britannia-Silber-Fabriken

A. FRAISS,

Wien, Rothenthurmstrasse 9, gegenüber dem erzbischöflichen Palais. (302—8)

Izdatelj in urednik Makso Armič.

Tinctura Rhei. Comp. vulgo FRANCOVA ESENCA

ki jo izdeluje

Gabriel Piccolli,

lekar „pri angelu“,

v Ljubljani na dunajske cesti.

Pomagala je uže mnogo tisoč ljudem k zdravju, kakor se lehko dokaže iz mnogih pohvalnih pisem.

Ta esenca ozdravi bolezni v želodcu in v spodnjem životu, grižo, krč, želodčno in prehodno mrzlico, zabasane, hemorjide, rumenico itd., vse bolezni, ki znajo smrtno postati, ako se za časa ne ozdravijo. (490—1)

1 sklenica velja 10 kr.

Naroči se pri Gabriel Piccolli-ju, lekarju „pri angelu“ v Ljubljani, na dunajske cesti, s poštnim povzetjem.

Temeljita pomoč vsem, ki so v želodci in trebuhu bolni.

Ohranjenje zdravja

naslanja se večjim delom na čiščenje in snajenje sokrovce in krvi in na pospeševanje dobrega prebavljenja. Najbolje to sredstvo je

dr. Roza

življenski balzam.

Življenski balzam dr. Rozov odgovarja popolnem vsem tem zahte vam; isti oživi vse prebavljanje, nareja zdravo in čisto kri, in truplo dobi svojo prejšnjo moč in zdravje zopet. Odpravlja vse težko prebavljanje, osobito gnus do jedi, kislo riganje, napetost, bljevanje, kri v želodci, zaslinjenost, zlato žilo, preobteženje želodca z jedili itd., je gotovo in dokazano domače sredstvo, ki se je v kratkem zaradi svojega izvrstnega uplivanja obče razširilo.

1 velika sklenica 1 gld., pol sklenice 50 kr.

Na stotine pisem v priznanje je na razgled pripravljenih. Razpošilja se na frankirane dopise na vse kraje proti poštnemu povzetju svote.

Vaše blagorodje!

10 let sem bolehal za boleznijo v želodci, ki mi je prouzročila zlatenico. Zdravniki so dejali, da sem bolan na vranici, a pomagali mi niso. Nijsem mogel ni spati ni jesti, s kratka, jako sem bil slab. A nasvetovani življenski balzam dr. Roze mi je odstranil vso bolezen; zdaj sem zopet zdrav in močan kot mladenič.

Sukorad. (Mlada Boslava.)

F. Šembera.

Svarjenje!

Da se izogne neljubim napakam, zato prosim vse p. t. gg. naročnike, naj povsodi izrečno dr. Rozov življenski balzam iz lekarne B. Fragnerja v Pragi zahtevajo, kajti opazil sem, da so naročniki na več krajih dobili neuspešno zmes, ako so zahtevali samo življenski balzam, in ne izrečno dr. Rozovega življenskega balzama.

Pravi

dr. Rozov življenski balzam

dobi se samo v glavnej zalogi izdelovalca B. Fragnerja, lekarna „k črnemu orlu“ v Pragi, Ecke der Spornergasse Nr. 205—3.

V Ljubljani: Vilj. Mayr, lekar; G. Piccolli, lekar; Jos. Svoboda, lekar. — V Novem mestu: Dom. Rizzoli, lekar. — V Kameniku: Jos. Močnik, lekar.

Vse lekarne in večje trgovine z materijalnim blagom v Avstro-Ogerskeji imajo zalogo tega življenskega balzama.

Isto tam:

Praško vseobčno domače mazilo,

gotovo in izkušeno zdravilo zoper prisad, rane in ulesa.

Dobro rabi zoper prisad, ustavljanje mleka in če postajejo ženske prsi trde, kadar se otrok odstavi; zoper abscese, krvava ulesa, gnojne mozoljčke, črni tur; zoper zanohtnico ali takozvanega črva na prstih; zoper obustavljanje, otekline, bezgavke, izrastke, morsko kost; zoper otekline po prehlajenju in po putiki; zoper ponavljajoče se prisad v udihi na nogi, v kolenih, rokavih in lediji, če se noge poté in zoper kurja očesa; če roke pokajo in zoper kitam podobne razpokline; zoper otekline, kadar je koga pičil mrčes; zoper stare rane in take, ki se gnojé; zoper raka, ranjene noge, vnetje kože na kosteh itd.

Vsak prisad, otekline, ukoščenje, napihnenje se kmalu ozdravi; kjer se je pa pričelo uže gnojiti, ule izsesa v kratkem in brez bolečin ozdravi.

V skaflicah po 25 in 35 kr.

Balzam za uho.

Skušeno in po mnogih poskusih kot najzanesljivejše sredstvo znano, odstrani naglušnost, in po njem se dobi popolno uže zgubljen sluh. 1 sklenica 1 gld. av. velj. (361—6)

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.